

איך פריי זיך מיטן טלית ותפילין

אן קיין בושא און פחד, און קיין ציטער און זארג.

"דו וויסט?" זאגט איתמר פאר גבריאאל אויפן וועג אהיים פון פון מכינה ליישיבה "איך ווארט שוין אזוי שטארק אויפן טאג פון מיין בר מצוה, איך וויל שוין קענען לייגן די הייליגע תפילין און זיין א גדול. איך בין שוין זוכה צו גיין מיט ציצית, אבער אין דער טאג פון מיין בר מצוה וועל איך שוין גיין מיט א טלית קטן מיט שווארצע שטרייפן מיט גרויס הדור. ריכטיג, איך פריי זיך אויך פון דער גאנצער מצב פון דער בר מצוה, אבער צום סוף בלייבט מיר די דאזיגע מצוות וואס איך גיי אנטון און לייגן מיין גאנץ לעבן מיט שמחה און נאנטשאפט צום באשעפער."

גבריאאל: "דו ביסט זייער גערעכט. איך האב אמאל געהערט פון דער ראש החברה, אז מיט ציצית און תפילין דערקענט זיך די עיקר קבלת עול מלכות שמים פון א איד - דער 'איש הישראלי' ווי דער רבי רופט עס. (אוצר היראה ציצית בתרא) און דערפאר האט די גרויסע פייער נישט געשאדט פאר די קעניגן וואס אין זייער זכות זענען אידן געגאנגען מיט טלית ותפילין."

"ווען מיר פרייען זיך מיט די מצוות, און מיר זענען עס מקיים מיט א שטארקע רצון און חשק, ווייזט מען דערמיט אז מיר טוען עס נישט געצווינגענערהייט, און מיר ווילן און גלוסטן צו דינען דעם אייבערשטן אויף יעדן מצב און אופן, און זיך מתגבר זיין מיט אלע כוחות, און מיר ווילן בלויז מקיים זיין אלע מצוות פון די תורה. דאס איז וואס מיר רופן אויס."

"ריכטיג איתמר. איך האב געזען פיל ערליכע אידן ווי זיי זענען אנגעטון מיט טלית ותפילין מיט יראת שמים אויך ביים לערנען נאכן דאווענען, און דערמיט ווייזן זיי ארויס זייער ליבשאפט צו די הייליגע טלית ותפילין, און זייער פרייד דערמיט."

מיר האבן געהערט איבער דער אידישער שר וואס דער קעניג האט פרויבירט צו דערנידערן אינאיינעם מיט אלע שרים, ווען דער קעניג האט אים געפרעגט וועלכע שררות און פאזיציע אים צו געבן, און ער האט פארלאנגט מיט שטאלץ: "צו מעגן זיין א איד בפרהסיא. און דער קעניג האט אים דערנידערט צוליב דעם."

סוף פון די מעשה זעט מען ווידער, ווי דער קעניג איז געגאנגען אויפן וועג, און דער חכם וואס האט אים באגלייט האט געזען אז עס איז דא א וועג וואס איז פול מיט בלאטע און א וועג וואס איז פול מיט לעכער און גרובער, און אזוי אויך אנדערע וועגן, און עס איז דא א וועג וואו עס איז דא 'פייער'. און נישט מער און נישט ווייניגער, אינעם פייער זענען קעניגן און אידן ארומגעגאנגען מיט טלית און תפילין. האט דער קעניג געטראכט צו זיך: "אויב קעניגן גייען דארטן אריבער, קען איך זיכער אריבערגיין אויך דעם וועג." איז דער קעניג געגאנגען מיט זיינע קינדער, און דאס פייער האט געוועלטיגט אויף אים און אים פארברענט.

דערנאך, האט זיי דער אויס ערקלערט, אז די הצלחה פון די קעניגן אריבערגיין אויף דעם וועג, איז געווען אין זכות פון דעם וואס זיי האבן געלאזט די אידן גיין מיט זייער טלית ותפילין בפרהסיא. אבער דער קעניג וואס האט עס נישט ערלויבט, איז פארשניטן געווארן אינאיינעם מיט זיינע קינדער.

זיצט זיך א איד אין א טונקעלע קעלער, און זיין חבר אין א פינסטערע הייל, ער באקרוינט זיך מיטן טלית און לייגט די הייליגע תפילין אויפן קאפ, מיט א דערהויבענע ציטער דרייט ער ארום די רצועות אויף זיין האנט, ער קושט זיי, ער הייליגט זיך מיט זיי און פריידט זיך מיט זיי. "אה וואס פאר א זכות צו אנטון און זיין ארומגענומען מיט מצוות, מיט די תפילין של ראש און של יד" זיין רצון שרייט ארויס פון הארצן טיפן: "טאטע זיסער, ווען וועל איך שוין זוכה זיין ארויסצוגיין פון דעם פינסטערן ארט, און זיך באשיינען און נתלהב ווערן פון די ציצית און תפילין אפגענערהייט,

ספּוּרִי מַעֲשִׂיּוֹת מִשְׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֵׂה ד' - מִמֶּלֶךְ שְׁגֵזֶר שְׁמַד (2)

הָאֵס עַר זִיךְ אוֹיֵף גִּיחָאפֿט מִיט גְרוֹיס פֿעס. און אִיז זייער דערשטראקין גיווארין. הָאֵס עַר גִּיהִיטן בֶּרענגען דעם ספֿר הַזְכָּרוֹנוֹת (דִּהיינו דאס ספֿר וואס דארט איז אלץ פארשריבן) הָאֵס עַר גִּיזעהן אַז ס'ע שטייט דארט פארשריבן. אַז דורך שוור וְשֵׁה וועט זיין זרע פארשניטן ווערין.

אִיז אויף אים גיפאלין זייער אַ גרויסער פחד. און ער הָאֵס דאס דערציילט דער מלכה. אִיז אויף איר און אויף די קינדער אויף גיפאלין איין גרויסער פחד. און ס'ע הָאֵס אים זייער גיקלאפערט דאס הארץ. און ער הָאֵס גירופן אלע פֿוֹתְרֵי חֲלוֹמוֹת. (דִּהיינו די וואס קענען באשיידן חלום) און איטליכער הָאֵס זיך פֿוֹתֵר גיווען. און עס איז אים אָפֿער גאר ניט אַרײַן גיגאנגען אין די אויערין. און עס איז אויף אים גיפאלין זייער אַ גרויסער פחד.

אִיז גיקומען צו אים אַ חֶכֶם. און הָאֵס אים גיזאגט. באַשֵׁר ער הָאֵס קבֿלה פון זיין פֿאַטער. באַשֵׁר ס'ע פֿאַר האַנדִין שס"ה מִינֵי תְּהִלּוֹת הַשָּׁמַיִם (דִּהיינו דריי הונדערט מיט פינעף און זעכציג גענג הָאֵס די זון) און ס'ע פֿאַר האַנדִין איין אָרט וואס אלע דריי הונדערט און פינעף און זעכציג גענג פון דער זון לייכטן אויף דעם אָרט. און דארט וואקסט איין אייזערנע רוט. און ווער עס הָאֵס אַ פֿחד. אַז ער קומט צו דער רוט. ווערט ער ניצול פון דעם פֿחד (און אַזוי הָאֵס דער חֶכֶם גיזאגט דעם מלך) אִיז דאס דעם מלך וואויל גיפֿעלן. און אִיז גיגאנגען מיט זיין ווייב און קינדער און מיט גאר זיין זרע צו דעם אָרט. און דער חֶכֶם אִיז אויף מיט זיי גיגאנגען.

און אין מיטן וועג שטייט איין מלאך. דער מלאך אִיז איין ממונה אויף פֿעס. ווארין דורך פֿעס באשאפט מען אַ מלאך המִשְׁחִית (דִּהיינו איין מלאך וואס ער איז מזיק און

אִיז גיגאנגען דער מלך און הָאֵס גישיקט אוקאזין נאך אלע יעדנראלן און נאך אנדערע שררות. וואס זיי האבן גיהאט טשינים (דִּהיינו שררה שאפט) און אורדיס. זענען זיי אלע גיקומען.

הָאֵס ער זיי משפיל גיווען. און הָאֵס ביי זיי אַוועק גינומען זייערע טשינים. אפילו די וואס האבן גיהאט טשינים נאך פון זיין עלטער זיידן וואס זיי האבן נאך ביי אים פארדינט. הָאֵס ער ביי זיי אלע אַוועק גינומען.

און קליינע לייט הָאֵס ער אויף גיהויבן און הָאֵס זיי גימאכט אויף זייער אורט (פון די גרויסע לייט) צווישן די שרים וואס דער מלך הָאֵס אַראפגיזאגט. אִיז גיווען דער אונס (הַנֶּל) הָאֵס אים דער מלך גיפֿרעגט וואס אִיז דיין שררה שאפט. הָאֵס ער אים גיענפערט מיין שררה שאפט אִיז נאר אַז אִיך זאל מעגן זיין איין יהודי בַּפְּרָהֶסְיָא פֿאַר דער טובה וואס אִיך האב גיטאן דיין זיידן. הָאֵס דער מלך ביי אים דאס אַוועק גינומען. אִיז ער ווידער גיווארין איין אונס.

אַמאַל הָאֵס זיך דער מלך גילייגט שלאפן. הָאֵס ער גיזעהן אין חלום ווי דער הימל אִיז לויטער.

און הָאֵס גיזעהן אלע צוועלעף מזלות. (דִּהיינו די שטערן אין הימל זענען גיטיילט אויף צוועלעף חלקים אַ קעגן צוועלעף חֲדָשִׁים. איין חלק שטערן אִיז אַזוי ווי אַ לעמעלע דאס אִיז דאס מזל פון גיסן. און דאס מזל פון אייר ווערט אנגירופן שוור דִּהיינו איין אָקס. און אַזוי איטליכער חודש הָאֵס זיין מזל)

און ער הָאֵס גיזעהן אַז שוור וְשֵׁה (דִּהיינו איין אָקס און איין לעמעלע) וואס ס'ע פֿאַר האַנדִין צווישן די מזלות, לאכין זיי אויס אים.

איז דאס גיקומען וואס זיין זרע איז פארשניטן גיווארין מיט אים.

האט זיך דער אונס אנגירופן. דארף מיר איז ער פארשניטן גיווארין. ווארין די שטערין זעהר האבן גיזעהן (אז דורך איין אקס און איין לעמעלע וועט זיין זרע אויס גיריסן ווערין) און האבין ניט גוואוסט וואס זיי זעהן. ווארין איין אקס מאכט מען פון זיין פעל תפילין. און איין לעמעלע מאכט מען פון דער וואל ציצית צום טלית. און דארף זיי איז דער מלך אויסגיריסן גיווארין מיט זיין זרע.

ווארין די מלכים וואס יהודים האבין אין זייער מדינה יוא גיוואוינט. וואס זיי גייען אנגיטאן אין טלית און תפילין. איבער דעם האבין די מלכים יוא גיקענט גייען אין דעם פייער און סע האט זיי גאר ניט גישאט.

אבער דער מלך. ווייל קיין יהודים וואס גייען אין טלית און תפילין האבין ניט גיטארט זיצן אין זיין מדינה. איבער דעם איז ער אויס גיריסן גיווארין מיט זיין זרע. און דאס האבין די שור ושה פון די מזלות גילאכט אויס אים.

ווארין די שטערין זעהר האבן גיזעהן אז דארף שור ושה וועט זיין זרע פארשניטן ווערין זיי האבן אבער ניט גוואוסט וואס זיי האבן גיזעהן איז דער מלך פארשניטן גיווארין מיט זיין זרע. אמן פן יאבדו כל אויביה ה'.

למה רגשו גוים. תרועם בשבט ברזל. די איזערנע רוט. ננתקה את מוסרותימו ונשלכה ממנו עבותימו. דאס איז ציצית און תפילין. די גאנצע מעשה איז מרומז אין דעם קאפיטל. אז וואויל דעם וואס ער וועט עפעס וויסן אין די מעשיות. וואס זענען דורך גרויסע סודות התורה.

פארדארפט) און דער מלאך איז איין ממונה איבער אלע משחיתים.

און דעם מלאך פרעגט מען דעם וועג. ווארין סע פאר האנדן א גוטער וועג פאר א מענשן. און סע פאר האנדן א וועג וואס ער איז פול מיט ליים. און סע פאר האנדן א וועג וואס ער איז פול מיט גריבער. און אזוי איז פארהאנדן כמה וועגין.

און סע פארהאנדן א וועג. וואס דארט איז פארהאנדן א פייער וואס פיר מייל פון דעם פייער ווערט מען פארברענט. (האבן זיי גיפרעגט דעם וועג דעם מלאך. האט ער זיי גיזאגט דעם וועג וואס דארט איז דאס פייער)

זענען זיי גיגאנגען (דהיינו דער מלך מיט אלע זיין זרע מיט דעם חכם) און דער חכם האט אלץ גיקוקט פאר זיך אלע מאל. אויב סע דארט דא דאס פייער. ווארין ער האט גיהאט א קבלה פון זיין פאטער אז סע איז דארט פארהאנדן דאס פייער.

דערווייל האט ער דערזעהן דאס פייער און האט גיזעהן א סע איז דארט אום גיגאנגען אין דעם פייער מלכים און יהודים אנגיטאן אין טלית און תפילין. האט דער חכם גיזאגט צום מלך. איך האב א קבלה. אז פיר מייל פון דעם פייער ווערט מען פארברענט איבער דעם וויל איך ניט גיין ווייטער. דו אז דו ווילסט גיי.

און דער מלך האט זיך גיטראכט. ווייל ער האט גיזעהן אז אנדערע מלכים גייען דארט אום אין דעם פייער וועט ער אויך קענען גיין דארט. האט זיך דער חכם אנגירופן איך האב א קבלה פון מיין טאטין. איבער דעם וויל איך ניט גיין. דו אז דו ווילסט גיי דיר

איז דער מלך גיגאנגען מיט גאר זיין זרע. האט זיי גיחאפט דאס פייער. און ער איז פארברענט גיווארין מיט גאר זיין זרע. און זיי זענען אלע אויסגיריסן גיווארין. ווי דער חכם איז גיקומען אהיים איז גיווען א וואונדער ביי די שרים. וואס דער מלך איז פארשניטן גיווארין מיט זיין זרע. ער האט דאך זיך גיהיט פון א שור ושה פון וואנען

לאמיר זיין פאר הערן

די פערטע מעשה - דער מלך שגור שמד (2)

- א. מלכים מיט אידן אנוסים
ווער איז פארברענט געווארן?
דער מלך מיט דער חכם
נאר דער מלך
דער מלך מיט זיינע קינדער
וואס האט באמת געמיינט די אקס און לעמעלע?
ער זאל הרג'ענען אלע אקסן און לעמעלעך
ער זאל פארטרייבן אלע אקסן און לעמעלעך
אז ווייל ער לאזט נישט אנטון טלית און תפלין
וואס מען מאכט פון א אקס און א לעמעלע וועט
ער פארשניטן ווערן
ב. אין וועלכער קאפיטל איז מרומז די מעשה?
קאפיטל ב' פון תהלים
קאפיטל ג' פון ישעי'
קאפיטל נ' פון תהלים
ג. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
איינמאל
צוויימאל
איך האב געוואלט

- א. וואס האט דער מלך געזען אין חלום?
אז א אקס און א קו לאכן פון אים
אז זיינע שרים לאכן פון אים
אז א אקס און א לעמעלע פון די מזלות לאכן אים
מיט וועמען איז דער מלך אהין געגאנגען?
אליין
מיט זיין ווייב און קינדער
מיט זיין ווייב און קינדער און אויך דער חכם
אויף וואס איז ממונה דער מלאך וואס שטייט אינמיטן וועג?
אויף כעס
אויף גאווה
אויף שקר
ד. וועלכער וועג האט זיי דער מלאך געהייסן גיין?
אין דער וועג פון ליים
אין דער וועג וואס איז פול מיט גרובער
אין דער וועג פון דעם פייער
וועמען האבן זיי דארטן געזען גיין?
מלכים און אידן אנגעטון טלית און תפלין
מלכים און שרים

טיפער געטראכט

וואסארא לשון פון די מעשה, טרעפט מיר אויך אין חומש בראשית?
וועלכע מידה טרעפן אין די מעשה אז מען זאל זיך זייער דערווייטערן דערפון?
וואו געפינען מיר אין תהילים "ציצית" און "תפילין"?

תשובות אויף די פריערדיגע וואך

וויפל קעניג'ן זענען דא אין אונזער מעשה פון די וואך? 4 קעניגן

און ווער פון זיי האט געפירט די מדינה מיט גוטן? דער דריטער קעניג

דעם רבינ'ס
אעשיות

להתודע ולהגלות אז איטלעכעס ווארט וואס דא שטייט אין דעם הייליגן ספר, איז 'קודש' קדשים, לוטער
'סודות' התורה. מען זאל נישט מיינען: "אז דאס זענען חס' ושלום פראסטע מעשיות!"

צו ענטפערן בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5333372 צו באקומען דעם גליון אין מייל - m025345040@gmail.com